

**राज्यातील शेतकऱ्यांना ६ टक्के व्याजदराने अल्प
मुदत पीक कर्ज पुरवठा करणे- सन २००७-२००८.**

महाराष्ट्र शासन

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : सीसीआर-१४०७/प्र.क्र.२५७/२-स,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ००३२,
दिनांक : १८ मे, २००७.

- वाचा :-** १) शासन निर्णय क्रमांक सीसीआर-१४०६/प्र.क्र.२४७/२-स, दिनांक १७ मे २००६,
२) शासन निर्णय क्रमांक सीसीआर-१४०६/प्र.क्र.६४९/२-स, दिनांक २२ डिसेंबर २००६

प्रस्तावना :-

संदर्भाधीन शासन निर्णय क्रमांक १ अन्वये शासनाने राज्यातील शेतकऱ्यांना ६% व्याजदराने कर्ज पुरवठा करण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. या निर्णयानुसार केंद्र शासन ज्या ज्या ठिकाणी ७% व्याजदराने कर्ज पुरवठा करणार आहे, त्या त्या ठिकाणी राज्य शासन ६% व्याजदराने कर्ज पुरवठा करणार आहे. या प्रयोजनासाठी १% व्याज फरकाच्या रक्कमेचा आर्थिक भार राज्य शासन सोसणार आहे. या निर्णया फायदा सन २००६-२००७ च्या खरीप व रब्बी हंगामात राज्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका, राष्ट्रीयकृत बँका आणि ग्रामिण बँका यांच्याकडून रुपये ३ लाखापर्यन्त अल्प मुदत पीक कर्ज घेणाऱ्या शेतकऱ्यांना शासन निर्णय क्र २ अन्वये देण्यात आला आहे. आता सन २००७-२००८ या वर्षासाठी पीक कर्ज वाटपाबाबतचे धोरण केंद्र शासनाने नाबार्डमार्फत जाहीर केले आहे. त्यातील ठळक बाबी खालील प्रमाणे आहेत.

- १) अल्प मुदत पत पुरवठ्याचा कालावधी बदलण्यात आला असून तो १ एप्रिल २००७ ते ३१ मार्च २००७ राहिल,
- २) बँकिंग नियमन १९४९ च्या कलम ११ (१) ची पूर्तता न करणाऱ्या बँका पुनर्वित्तास पात्र राहतील,
- ३) सदर पुनर्वित्त राज्य सहकारी बँकेच्या एन.पी.ए.शी निगडित राहिल,
- ४) सन २००७-०८ या वर्षीचे पुनर्वित्त ३% या दराने नाबार्ड/केंद्र शासनाकडून पीक कर्ज उपलब्ध होणार आहे,
- ५) ज्या बँका शेतकऱ्यांना ७% व्याजदराने रु. ३ लाखा पर्यन्त पीक कर्ज पुरवठा करतील त्या बँकांना नाबार्ड ३% दराने पुनर्वित्त उपलब्ध करून देणार आहे,

त्यानुसार राज्य शासन सन २००७-२००८ या वर्षासाठी खालील प्रमाणे सविस्तर आदेश निर्गमित करत आहे.

शासन निर्णय :-

- १) केंद्र शासनाने जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांकडून रुपये ३ लाखा पर्यन्तच्या अल्प मुदत पीक कर्जावर २% व्याज परतावा संबंधित बँकांना देण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. संबंधित बँकांनी शेतकऱ्यांना ७% व्याजदराने अल्प मुदत कर्ज उपलब्ध करून दिले तरच त्यांना व्याज परतावा देण्यात येणार आहे. तद्नंतर राज्य शासन १% व्याजाच्या फरकाचा भार उचलणार असल्याने शेतकऱ्यांना ६% दराने कर्ज पुरवठा होईल.
- २) व्याज परताव्याच्या रक्कमेचा हिशोब कर्ज दिल्याच्या तारखेपासून ते कर्जाची परतफेड होणाऱ्या तारखेपर्यन्त किंवा सदर कर्ज परतफेडीची मुदत संपेल त्या तारखेपर्यन्त (खरीप हंगामासाठी ३१ मार्च २००७ आणि रब्बी हंगामासाठी ३० जून २००७), यापैकी जी तारीख आधीची असेल, ती विचारात घेऊन करण्यात येईल.
- ३) सन २००७-२००८ साठी नाबार्ड राज्य सहकारी बँकेला ३% दराने पुनर्वित्त उपलब्ध करून देणार आहे. त्यावर राज्य सहकारी बँक आपला कोणताही गाळा न ठेवता जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना कर्ज पुरवठा करेल. या कर्ज पुरवठ्यावर राज्य शासनास कोणताही व्याज परतावा द्यावा लागणार नाही.
- ४) ज्या जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांचे एन. पी. ए.चे प्रमाण २०% पेक्षा कमी आहे अशा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना राज्य सहकारी बँकेकडून ६.२५% दराने कर्ज पुरवठा होतो, त्या ठिकाणी राज्य शासन १.२५% व्याज परतावा देणार आहे.
- ५) ज्या जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांचे एन. पी. ए.चे प्रमाण २०% पेक्षा जास्त आहे अशा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना राज्य सहकारी बँकेकडून ६.७५% दराने कर्ज पुरवठा होतो, त्या ठिकाणी राज्य शासन १.७५% व्याज परतावा देणार आहे.
- ६) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांनी आपल्या स्वनिधीतून सेवा सहकारी संस्थांना ७.७५% व्याजदराने कर्ज पुरवठा करावा. यासाठी राज्य शासन १.७५% व्याज परतावा देणार आहे.
- ७) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांनी राज्य सहकारी बँकेकडून होणा-या पीक कर्ज पुरवठ्यावर १% पेक्षा जादा गाळा घेऊ नये व प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी आपला गाळा २% पेक्षा जास्त ठेवू नये.
- ८) राष्ट्रीयकृत बँका व ग्रामिण बँकांनी ७ टक्के व्याजदरावर केलेल्या कर्ज पुरवठ्याच्याबाबत राज्य शासनाकडून १% व्याज परतावा संबंधित बँकांना देण्यात येईल. सहकारी पत पुरवठा रचनेच्या माध्यमातून होणाऱ्या पीक कर्ज पुरवठ्याबाबत व्याज परताव्याची रक्कम राज्य शासनाकडून राज्य सहकारी बँकेमार्फत उपलब्ध करून देण्यात येईल.
- ९) ही योजना सन २००७-२००८ या वर्षासाठी घेतलेल्या पीक कर्जाची परतफेड वेळेवर करणाऱ्या शेतकऱ्यांसाठीच लागू राहिल.

१०) व्याज परताव्याची मागणी राष्ट्रीयकृत बँका व ग्रामिण बँकांनी सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था यांचे मार्फत शासनास सादर करावी. सहकारी पत पुरवठा रचनेमार्फत झालेल्या पीक कर्ज पुरवठ्याबाबत व्याज परताव्याची मागणी राज्य सहकारी बँकेने एकत्रितरित्या सहकार आयुक्त यांचे मार्फत शासनास सादर करावी.

१०) या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यासाठी सन २००७-२००८ मध्ये राज्य शासनाने रुपये १३० कोटीची योजनेतर (नॉन प्लॅन) तरतूद केलेली आहे. त्याप्रमाणे हा खर्च वेळेत होईल हे सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी पहावे.

सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून, त्याचा संगणक संकेतांक २००७०५१८११४१३०००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(डॉ. किशोर तोष्णिवाल)
विशेष कार्य अधिकारी, महाराष्ट्र शासन,
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग.

प्रत माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी अग्रेषित :

१. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२. सर्व विभागीय आयुक्त.
३. मुख्य अधिकारी, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, अँग्रीकल्चर क्रेडिट डिपार्टमेंट, सेंट्रल ऑफीस, गारमॅट हाऊस, मुंबई ४०० ०१८.
४. उपमुख्य अधिकारी, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, अँग्रीकल्चर क्रेडिट डिपार्टमेंट, बॉम्बे रिजनल ऑफीस, गारमॅट हाऊस, मुंबई ४०० ०१८.
५. सह सचिव, भारत सरकार कृषि मंत्रालय (सहकार विभाग) कृषि भवन, नवी दिल्ली.
६. सरव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक लि., मुंबई.
७. व्यवस्थापक, सर्व जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका.
८. सर्व विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था,
९. सर्व जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था,
१०. सर्व सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था,
११. मुख्य संचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई.
१२. नियोजन विभाग, मंत्रालय,
१३. वित्त विभाग, व्यय-२/बीयुडी-१२, मंत्रालय,

१४. कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय,
१५. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
१६. मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व),
१७. मा. मुख्य सचिव यांचे खाजगी सचिव,
१८. निवड नस्ती, २-स, सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
१९. मुख्य महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
२०. अध्यक्ष, बँक ऑफ महाराष्ट्र व अग्रणी बँक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.